

● ارزش‌یابی

فعالیت‌هایی که مشاهده‌ی نحوه‌ی انجام آن‌ها توسط دانش‌آموزان و محصول و نتیجه‌ی هر کدام می‌تواند به ارزش‌یابی شما از آموخته‌های ایشان و تکمیل جدول ثبت نتایج ارزش‌یابی کمک کند، عبارت است از:

- بیان تجربیات و اطلاعات خود در مورد حضور در مراسم عید فطر
- بیان برخی از ویژگی‌ها و آداب عید فطر
- ابراز علاقه نسبت به حضور در مراسم این عید اسلامی
- انجام فعالیت کتاب کار
- سایر فعالیت‌های طراحی شده توسط آموزگار محترم (متناسب با اهداف درس)

برای ارزش‌یابی دقیق‌تر به جدول هدف - فعالیت این درس که نمونه‌ای از فعالیت‌های مورد نظر و ارتباط آن‌ها را با اهداف، از یک سو و با حوزه‌های فرایند یاددهی - یادگیری از سوی دیگر، مشخص می‌کند، دقت نمایید.

اهداف: دانش آموز...	طبقات و حوزه‌های فرایند یاددهی - یادگیری	درک مفاهیم	کسب مهارت‌ها	به کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها
- برخی از مراسم و آداب جشن عید فطر را بشناسد.	- تجربیات و اطلاعات خود را در مورد حضور در مراسم عید فطر بیان می‌کند.	*			
	- برخی از ویژگی‌ها و آداب عید فطر را ذکر می‌کند.	*			
- نسبت به شرکت در مراسم عید فطر ابراز علاقه کند.	- نسبت به حضور در مراسم این عید اسلامی علاقه نشان می‌دهد.				*

درس بیست و یکم: عاقبت کار

● توضیح درس

متن کوتاه درس بیست و یکم، برای دانش آموز این امکان را فراهم می آورد تا با مشاهده ی حالات دو کودک (که یکی با انجام کارهای نیک، خوشحال و خندان و دیگری به واسطه ی انجام کاری ناپسند، گرفته و ناراحت است) به این واقعیت دست یابد که هرکاری عاقبت و نتیجه ای دارد. عاقبت کار نیک، خوشایند و عاقبت کار ناپسند، بد و ناخوشایند است. هم چنین درس مذکور به دانش آموز می آموزد که او می باید مراقب کارهای خود باشد و از همان ابتدای کار، به عاقبت آن فکر کند.

● اهداف درس

- ۱- آشنایی با نتیجه ی اعمال خوب و بد
- ۲- احساس علاقه نسبت به انجام کارهای خوب
- ۳- تلاش برای انجام کارهای نیک

● انتظارات درس

دانش آموز با یادگیری این درس:

- ۱- درباره ی این موضوع که هرکاری نتیجه ای متناسب با آن کار دارد، با دوستانش گفت و گو می کند.
- ۲- با توجه به عاقبت و نتیجه ی کارهای مختلف درباره ی آن ها قضاوت می کند.
- ۳- به کارهایی که نتیجه ی مثبت دارند، ابراز علاقه می کند.

● مفاهیم کلیدی

کار نیک

کار ناپسند

عاقبت کار (نتیجه ی خوشایند، نتیجه ی ناخوشایند)

● مراحل تدریس (ایجاد فرصت هایی برای یادگیری)

مهم ترین نکته ی این درس آن است که اساساً کودک نسبت به شخصیت های اصلی داستان، احساس نزدیکی داشته باشد و چهره ی خود را در آینده ی وجود آن ها ببیند. دانش آموز باید عمیقاً احساس کند که در هر لحظه از زندگی خود می تواند به جای «صادق» و یا «محسن» باشد و بهترین حالت، آن است که همیشه شبیه صادق، شاد و بانشاط باشد و این، جز از طریق خوب بودن و داشتن رفتاری شایسته میسر نیست.

پیشنهادهایی برای شروع مناسب

○ می‌توانید کلاس خود را با بیان خاطره‌ای از دوران کودکی خودتان شروع کنید. به گونه‌ای که بچه‌ها به شما احساس نزدیکی نموده و شما را نیز همانند خودشان تلقی کنند؛ یعنی کسی که در دوران کودکی خود هم کارهای خوب می‌کرده و هم خطا، اما به انجام کارهای نیک علاقه‌مند و مصمم است.

○ می‌توانید با کمک دانش‌آموزان یک «موقعیت» ایجاد کنید؛ مثلاً با هماهنگی قبلی شما، کسی وارد کلاس شود که بسیار خوشحال یا به عکس، ناراحت است و آن‌گاه باب گفت‌وگو را درباره‌ی دلایل احتمالی خوشحالی یا ناراحتی او باز کنید.

○ می‌توانید خودتان با حالتی بسیار خوشحال و یا ناراحت وارد کلاس شوید. در این صورت باید کاری کنید که دانش‌آموزان رفتار شما را کاملاً طبیعی تلقی نموده و در عین حال به خوشحالی و یا ناراحتی شما پی‌برده و اجازه‌ی سؤال در این باره را به خود بدهند.



آن چه کار کرده‌اند که این قدر خوش‌حالی دارند؟



او می‌تواند در روی نتیجه کار این پرسش‌ها دستورات گفتگو گوئی.

تذکر

✓ تمامی این حالت‌ها متکی به شیوه‌ی ایفای نقش است. در صورتی که امکان استفاده از این راهبرد را ندارید، می‌توانید از قالب قصه‌گویی و یا قالب‌های دیگر استفاده کنید.

پیشنهادهایی برای انتخاب راهبردهای مناسب تدریس

○ ملاحظه می‌شود که متن درس بسیار کوتاه است و اطلاعات خاصی را در اختیار دانش‌آموزان نمی‌گذارد؛ بنابراین بهترین شیوه برای ارائه‌ی درس، بحث و گفت‌وگو و نظرخواهی از دانش‌آموزان است.

○ این برنامه به خوبی از طریق کار گروهی و شیوه‌ی قضاوت عملکرد قابل اجراست.

● «حالا برایم بگو» و «اکنون می‌توانی»

در بخش «حالا برایم بگو» از دانش‌آموزان خواسته شده تا با نگاه دقیق به تصویر دو پسری که چهره‌ای خندان و شاد دارند، در مورد دلایل احتمالی نشاط آن‌ها گفت‌وگو کنند. شما می‌توانید با ارائه‌ی راهنمایی‌های لازم، دانش‌آموزان را به نتیجه‌گیری صحیح مطلب درس نزدیک کنید.

در بخش «اکنون می‌توانی» این درس، دانش‌آموزان ترغیب شده‌اند که به نتیجه‌ی عمل پسری که در تصویر وجود دارد فکر کرده و در مورد آن با هم گفت‌وگو کنند.

● کتاب کار

بخش معاد کتاب کار بیش از هر چیز بر کارهای نیک و ارزش و اهمیت آن و نیز برخی از کارهای نادرستی که نتایج بدی به همراه دارد، تأکید می‌کند. بنابراین اولین قسمت کتاب کار این بخش، یعنی «چه اتفاقی؟» (صفحه‌ی ۴۳) با تأکید بر مفهوم نتیجه و عاقبت کار، از کودکان می‌خواهد که براساس آن چه در تصویر می‌بینند، درباره‌ی قبل و بعد آن و اتفاقاتی که افتاده و یا خواهد افتاد قضاوت کنند. این فعالیت می‌تواند در جهت تحقق اهداف درس مؤثر باشد.

در قسمت دوم، فعالیتی با عنوان «سرانجام...» آمده است که دانش‌آموزان را به مشاهده‌ی دقیق تصاویر و پیش‌بینی نتیجه‌ی هر یک از اعمال ترسیم شده در آن تشویق می‌کند.

● ارزش‌یابی

به‌طور کلی، آن چه دانش‌آموزان مطابق با اهداف درس می‌توانند انجام دهند و به شما در ارزش‌یابی آموخته‌های ایشان و تکمیل جدول ارزش‌یابی دانش‌آموزان کمک کند، عبارت است از:

– برشمردن نتایج مثبت و منفی برخی کارها؛

– گفت‌وگو با دوستان درباره‌ی این موضوع که هرکاری نتیجه‌ای متناسب با آن کار دارد؛

– قضاوت درباره‌ی عاقبت و نتیجه‌ی کارهای مختلف؛

– ابراز علاقه به کارهایی که نتیجه‌ی مثبت دارند؛

– انجام سایر فعالیت‌هایی که توسط شما آموزگار محترم (متناسب با اهداف درس) طراحی شده است.

فعالیت‌های مرتبط با اهداف خاص درس در ارتباط با هر یک از حوزه‌های فرایند یاددهی – یادگیری، در جدول هدف –

فعالیت این درس آمده است.

برای ارزش‌یابی دقیق‌تر، به اهداف و انتظارات درس که در جدول راهنمای زیر آمده است دقت فرمایید.

اهداف: دانش‌آموز...	طبقات و حوزه‌های فعالیت‌ها: فرایند یاددهی – یادگیری		درک مفاهیم	کسب مهارت‌ها	به کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها
– تفاوت نتیجه‌ی اعمال خوب و بد را بداند.	– نتایج مثبت و منفی برخی کارها را برمی‌شمارد.		*			
	– درباره‌ی این موضوع که هرکاری نتیجه‌ای متناسب با آن کار دارد، با دوستانش گفت‌وگو می‌کند.				*	
– نسبت به انجام کارهای خوب علاقه نشان دهد.	– با توجه به عاقبت و نتیجه‌ی کارهای مختلف درباره‌ی آن‌ها قضاوت می‌کند.					*
	– به کارهایی که نتیجه‌ی مثبت دارند، ابراز علاقه می‌کند.					*

درس بیست و دوم: خوش به حال تو

● توضیحات درس

داستان درس، بیانگر خوشحالی کودکی است که با برنامه‌ریزی دقیق و تلاش منظم، به موفقیت نهایی در پایان سال تحصیلی دست یافته است. تأکید این درس بر احساس خوشحالی ناشی از انجام کار خوب و کسب موفقیت است و نباید با تمثیل متداول تشبیه پاداش و عقاب روز قیامت به گرفتن کارنامه‌ی پایان سال دانش‌آموزان، اشتباه شود. هم‌چنین این درس بر روی این مفهوم تأکید می‌کند که آثار برخی از کارها پس از مدت زمان طولانی مشخص می‌شود.

متن صفحه‌ی ۶۲ کتاب با عنوان «پاداش نیکی»، در ادامه‌ی درس بیست و دوم به منظور ساده‌کردن مفاهیم مربوط به معاد آمده است. این متن یکی از معدود متن‌های کتاب درسی پایه‌ی سوم است که با بیان مستقیم خود سعی در ایجاد یک مفهوم اساسی دینی در ذهن دانش‌آموزان دارد و در واقع ضمن جمع‌بندی مطالب مقدماتی که در زمینه‌ی معاد به دانش‌آموز ارائه شده است، به این نکته‌ی مهم اشاره می‌کند که پاداش نیکوکاران و عقاب بدکاران، طبق فرهنگ دینی ما در جهان آخرت به آن‌ها داده خواهد

شد. هم‌چنین این درس، موضوع معاد را براساس مضمون آیه‌ای از آیات قرآن کریم مطرح می‌کند و به دانش‌آموز یاد می‌دهد که قرآن، در این باره نکاتی را به ما می‌آموزد. اما چنان که ملاحظه می‌شود در انتهای درس نیز، تأکید متن بر روی رفتارها و اعمالی است که در زندگی روزمره از آدمی سر می‌زند. این تأکید برای آن است که تأثیر آموزش معاد بر روی اعمال و رفتار کودکان ملاحظه شود.

● اهداف درس

- ۱- آشنایی با نتیجه‌ی اعمال خوب و بد
- ۲- احساس علاقه نسبت به انجام کارهای خوب
- ۳- تلاش برای انجام کارهای نیک

قسمت اول درس: خوش به حال تو

● انتظارات

دانش‌آموز با یادگیری این درس:

- ۱- کارهای خوب و بد را از نظر نتیجه‌ی هر یک، مقایسه می‌کند.
- ۲- درباره‌ی این مطلب که کار خوب، پاداش و کار بد، کیفر دارد، توضیح می‌دهد.
- ۳- نمونه‌هایی از کارهای مختلف را که نتیجه‌ی آن‌ها پس از گذشت مدت زمان طولانی مشخص می‌شود، ذکر می‌کند.
- ۴- چند نمونه از کارهایی را که نتایج بلند مدت خوب دارند، نام می‌برد.

۵- احساس خود را در مواقعی که کاری با عاقبت خوشایند انجام می‌دهد، بیان می‌کند.

● مفاهیم کلیدی

پاداش
جزا

● مراحل تدریس

مطالب این درس برای بچه‌ها بسیار قابل درک است؛ زیرا درس درباره‌ی زندگی خود آن‌هاست؛ یعنی تلاش و کوشش جدی آن‌ها برای تحصیل و کسب موفقیت در این امر که مهم‌ترین بخش زندگی آن‌ها به حساب می‌آید. بنابراین، متن و موضوع آن، دستمایه‌ای است برای گفت‌وگو و نتیجه‌گیری توسط خود بچه‌ها.

پیشنهادهایی برای شروع مناسب

○ برای این درس نیز می‌توانید از شیوه‌هایی شبیه به همان شیوه‌های درس گذشته بهره بگیرید.

پیشنهادهایی برای انتخاب راهبردهای تدریس

○ همانند درس هشتم فرصت اندکی را می‌توانید به تعریف داستان درس یا خواندن آن اختصاص دهید. ضروری است که این درس را نیز در قالب یک داستان بخوانید (یا تعریف کنید).
○ هم‌چنین می‌توانید خودتان ضمن تعریف یا خواندن قصه، حرکات شخصیت‌های اصلی آن را انجام داده و سخنان آن‌ها را تکرار کنید. تعدادی از بچه‌ها هم (با هماهنگی و تمرین قبلی) می‌توانند شما را همراهی کنند.
○ یادآور می‌شویم که این، یک شیوه‌ی قصه‌گویی است نه اجرای نمایش!
○ اگر دسترسی به نقاشی یا پوستری در این زمینه دارید، می‌توانید از آن برای نمایش استفاده کنید. تهیه‌ی قصه‌ی دیواری نیز در این زمینه بسیار مناسب است.
○ می‌توانید از قبل دانش‌آموزان را به خواندن قصه و تهیه‌ی نقاشی برای آن تشویق کنید. نقاشی بچه‌ها ابزار خوبی برای قصه‌گویی شما یا خود آن‌ها خواهد بود.

● «حالا برایم بگو» و «اکنون می‌توانی»

در ادامه‌ی متن درس، در بخش «حالا برایم بگو» سؤال‌ی طرح شده که می‌تواند به جمع‌بندی مطلب و تکمیل یادگیری‌های دانش‌آموزان کمک کند.

در بخش «اکنون می‌توانی» از دانش‌آموزان خواسته شده است که ادامه‌ی داستان درس را بنویسند. این فعالیت می‌تواند به مرور و نتیجه‌گیری درس و مفاهیم آن کمک کند.



● کتاب کار

در صفحه ی ۴۵ کتاب کار فعالیتی با عنوان «کدام یک...» وجود دارد که از دانش آموزان می خواهد تا در مورد خوب و یا بد بودن اعمال به تصویر کشیده شده قضاوت کنند. دانش آموزان باید تعیین کنند که کدام عکس، توسط کدام عکاس گرفته شده است. باید دانست که اساساً لزومی ندارد صرفاً بر روی موقعیت های ترسیم شده در این قسمت متمرکز شوید بلکه خود شما (و یا حتی دانش آموزان) می توانید با استفاده از تصاویر دیگر یا تعریف داستان ها یا خلق موقعیت هایی متفاوت، این امکان را برای آن ها فراهم کنید که درباره ی عاقبت کارهای گوناگون قضاوت کنند. فقط به این نکته توجه نمایید که این موقعیت ها بیش تر باید بر روی نتایج مثبت و کارهای دلچسب و خوشایند تأکید داشته باشند و از طرح کارهای ناپسند (که خود می تواند بدآموزی داشته باشد)، تا حد امکان پرهیز کنید.

● ارزش یابی

به طور کلی، آن چه دانش آموزان مطابق با اهداف درس می توانند انجام دهند و به شما در ارزش یابی آموخته های ایشان و تکمیل جدول ارزش یابی دانش آموزان کمک می کند، عبارت است از توانایی آن ها در :

- مقایسه ی کارهای خوب و بد، از نظر نتیجه ی هر یک
- بیان توضیحاتی پیرامون این مطلب که کار خوب، پاداش و کار بد، کیفر دارد ؛
- بیان نمونه هایی از کارهای مختلف که نتیجه ی آن ها، پس از گذشت مدت زمانی طولانی مشخص می شود.
- بیان چند نمونه از کارهایی که نتایج بلند مدت خوب دارند.
- بیان احساس خود در مواقعی که کاری با عاقبت خوشایند انجام می دهند.
- انجام سایر فعالیت های طراحی شده توسط شما آموزگار محترم.
- برای ارزش یابی دقیق تر به اهداف و انتظارات درس که در جدول راهنمای زیر آمده است دقت فرمایید.

اهداف: دانش آموز...	طبقات و حوزه های فعالیت ها: فرایند یاددهی - یادگیری دانش آموز.....	درک مفاهیم	کسب مهارت ها	به کارگیری مفاهیم و مهارت ها	تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده ها
- مصادیق اعمال خوب و بد و نتیجه ی هر یک را بشناسد.	- کارهای خوب و بد را از نظر نتیجه ی هر یک، مقایسه می کند.				*
	- نمونه هایی از کارهای مختلف را که نتیجه ی آن ها، پس از گذشت مدت زمانی طولانی مشخص می شود، ذکر می کند.	*			
	- چند نمونه از کارهایی را که نتایج بلند مدت خوب دارند، نام می برد.	*			
- نسبت به انجام کارهای خوب ابراز علاقه کند.	- درباره ی این مطلب که کار خوب، پاداش و کار بد، کیفر دارد، توضیح می دهد.	*			
	- احساس خود را در مواقعی که کاری با عاقبت خوشایند انجام می دهد، بیان می کند.				*

قسمت دوم درس: پاداش نیکی

• انتظارات

دانش آموز پس از پایان آموزش :

- ۱- بهشت و جهنم را نتیجه‌ی اعمال خوب و بد انسان‌ها می‌داند.
- ۲- به کارهای نیک ابراز علاقه می‌کند.

• مفاهیم کلیدی

جهان آخرت

بهشت

جهنم

• مراحل تدریس (ایجاد فرصت‌هایی برای یادگیری)

پیشنهادهایی برای شروع مناسب

- اگر در میان دانش‌آموزان، دانش‌آموز خوش صدایی دارید که می‌تواند قرآن را با صوت زیبایی بخواند، کلاس درس را با قرائت چند آیه‌ی کوتاه از قرآن شروع کنید.
 - می‌توانید از نوارهای کاست نیز استفاده کنید.
 - این برنامه نباید بیش از سه دقیقه طول بکشد.
 - برای ایجاد انگیزه، می‌توانید کلمات کلیدی ترجمه‌ی آیه را به صورت پراکنده، روی تخته بنویسید و با سؤال‌های دانش‌آموزان و کنجکاوی ایشان نسبت به موضوع، درس را آغاز کنید.
- پیشنهادهایی برای انتخاب راهبردهای تدریس
- اساس پیام این درس به خلاف سایر دروس کتاب، به صورتی کاملاً مستقیم بیان شده است. به همین جهت بسیار مناسب است بدون بیان توضیحات اضافی فقط به قرائت متن بپردازید.

تذکر

- ✓ نیازی نیست که درباره‌ی مفاهیم مندرج در این متن گفت‌وگوی زیادی داشته باشید؛ بلکه همین که اجمالاً با آن‌ها آشنا شوند کافی است.
- ✓ قرائت این متن به هیچ عنوان نباید به طرح مباحثی درباره‌ی بهشت و جهنم و کیفیت زندگی در آن‌ها، کیفیت حشر، مسئله‌ی مرگ و ... منجر شود.
- ✓ این مباحث نباید موجب ترس، ناامیدی و یا ناآرامی دانش‌آموزان شود. طرح این مباحث صرفاً برای آن است که آنان به انجام کارهای نیک بیش از پیش علاقه‌مند شوند.

● «حالا برایم بگو» و «اکنون می توانی»

سؤال «حالا برایم بگو» به دانش آموزان کمک می کند تا نمونه های دیگری از کارهای نیک را با راهنمایی معلم خود برشمارند.

در بخش «اکنون می توانی»، چند تصویر از کارهای مختلف وجود دارد که دانش آموزان باید درباره ی خوب بودن یا بد بودن هریک و نتیجه ی آنها گفت و گو کنند.

● ارزش یابی

به طور کلی، آن چه دانش آموزان مطابق با اهداف درس می توانند انجام دهند و به شما در ارزش یابی آموخته های ایشان و تکمیل جدول ارزش یابی دانش آموزان کمک کند، عبارت است از این که :

۱- بهشت و جهنم را نتیجه ی اعمال خوب و بد انسان ها بدانند.

۲- به انجام کارهای نیک ابراز علاقه کنند.

فعالیت های مرتبط با اهداف خاص درس در ارتباط با هر یک از حوزه های فرایند یاددهی - یادگیری، در جدول هدف - فعالیت این درس آمده است.

اهداف: دانش آموز...	فعالیت ها: دانش آموز.....	طبقات و حوزه های فرایند یاددهی - یادگیری	درک مفاهیم	کسب مهارت ها	به کارگیری مفاهیم و مهارت ها	تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده ها
	- بهشت و جهنم را پاداش و جزای اعمال خوب و بد انسان در جهان آخرت بدانند.	- نتیجه ی اعمال خوب و بد اعمال انسان را در جهان آخرت بیان می کند.	*			
	- نسبت به انجام کارهای نیک علاقه نشان دهد.	- به کارهای نیک ابراز علاقه می کند.				*

درس بیست و سوم: داناترین مردم



● توضیح درس

داستان گفت‌وگوی حضرت امام محمد باقر (ع) با دانشمند مسیحی، از شواهد مستند تاریخی در خصوص دانش گسترده‌ی آن امام است که در تاریخ ثبت شده و می‌تواند به عنوان یکی از بهترین نمونه‌های تاریخی درباره‌ی عظمت علمی آن حضرت، معرفی شود. دانش‌آموز در این درس با حضرت امام باقر علیه‌السلام به عنوان یکی از پیشوایان بزرگ اسلام آشنا می‌شود.

● اهداف درس

- ۱- آشنایی با زندگی و شخصیت امام محمد باقر علیه‌السلام
- ۲- احساس علاقه و احترام نسبت به امام محمد باقر علیه‌السلام
- ۳- تلاش برای آشنایی بیش‌تر با امام محمد باقر علیه‌السلام

● انتظارات درس

دانش‌آموز پس از پایان آموزش:

- ۱- درباره‌ی امام محمد باقر (ع) توضیحاتی می‌دهد.
- ۲- به آشنایی با زندگی و رفتار و اخلاق ایشان علاقه نشان می‌دهد.
- ۳- در مورد توانایی علمی و دانش امام محمد باقر (ع) توضیحاتی می‌دهد.
- ۴- در مورد زندگی و اخلاق و رفتار ایشان تحقیق می‌کند.
- ۵- برداشت خود را از داستان بیان می‌کند.

● مفهوم کلیدی

امام باقر علیه‌السلام

● مراحل تدریس (ایجاد فرصت‌هایی برای یادگیری)

پیشنهادهایی برای شروع مناسب

- با توجه به ساختار داستانی این درس، بهترین شیوه برای شروع درس ایجاد اشتیاق نسبت به شنیدن داستان است.
- در این درس نیز اگر امکان استفاده از قصه‌ی دیواری را داشته باشید، برای ایجاد اشتیاق نسبت به شنیدن داستان و درک مفاهیم آن، بسیار مناسب است.

○ می‌توانید پیش از شروع درس، قصه‌ای را که در بخش دانستنی‌های معلم همین درس آمده است، برای دانش‌آموزان تعریف

پیشنهادهایی برای انتخاب راهبردهای تدریس

- می‌توانید فرصت اندکی را به تعریف داستان درس و یا خواندن آن اختصاص دهید.
- اگر دسترسی به نقاشی یا پوستری در این زمینه دارید، می‌توانید از آن برای تدریس/ قصه‌گویی استفاده کنید. تهیه‌ی قصه‌ی دیواری نیز در این زمینه بسیار مناسب است.
- بر روی تأثیری که امام محمدباقر و فرزندشان (امام جعفر صادق علیه‌السلام) در پیشرفت علمی و روشنگری عصر خود داشته‌اند، البته با بیانی در خور فهم دانش‌آموزان این پایه، تأکید کنید.
- می‌توانید از روش کار گروهی برای قضاوت عملکرد شخصیت‌های اصلی قصه استفاده نمایید. برای این کار، بچه‌ها را در قالب گروه‌های سه یا چهار نفره به انجام فعالیت‌های زیر ترغیب کنید:
 - ۱- درس را به صورت انفرادی بخوانند.
 - ۲- هر یک از اعضای گروه، نظر خود را درباره‌ی رفتار شخصیت‌های اصلی داستان برای سایر اعضا بیان کند.
 - ۳- یکی از اعضای گروه خلاصه‌ی نظر گروه خود را برای سایرین بیان کند.



چند تذکر

- ✓ این درس به هیچ‌وجه نباید سبب تحقیر معتقدان به سایر ادیان الهی شود. بنابراین در نحوه‌ی داستان‌گویی یا خواندن درس دقت کنید تا این احساس در دانش‌آموزان تقویت نشود.
- ✓ می‌توانید بر روی عظمت علمی امام و توانایی وی در راهنمایی و راهبری مردم زمان خود (حتی معتقدان به سایر ادیان) تأکید کنید.
- ✓ محتوای پرسش‌های پیرمرد نصرانی و پاسخ‌های امام به وی برای دانش‌آموزان، در این سنین، خیلی مناسب به نظر نمی‌رسد؛ لذا از طرح این مباحث برای بچه‌ها خودداری کنید.

● «حالا برایم بگو» و «اکنون می‌توانی»

در بخش «حالا برایم بگو»، سوآلی مطرح شده که به جمع‌بندی و نتیجه‌گیری مطالب درس کمک می‌کند. این سؤال هم‌چنین راه عبور خوبی برای رسیدن به فعالیت کتاب کار این درس است.

● برای خواندن

شامل اطلاعاتی مختصر و با زبانی ساده در مورد زندگی و شخصیت امام محمدباقر علیه‌السلام است. اگر چه این مطالب به تحقق اهداف و انتظارات درس کمک می‌کند ولی پرسش مستقیم از آن‌ها توصیه نمی‌شود.

• کتاب کار

فعالیت صفحه‌ی ۴۶ کتاب کار به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا درباره‌ی داستان درس گفت‌وگو و نتیجه‌گیری کنند.

• ارزش‌یابی

به‌طور کلی، آن‌چه دانش‌آموزان، مطابق با اهداف درس می‌توانند انجام دهند و به شما در ارزش‌یابی آموخته‌های ایشان و تکمیل جدول ارزش‌یابی آن‌ها کمک می‌کند، عبارت است از این که بتوانند:

- در مورد شخصیت و زندگی امام محمدباقر(ع) توضیح دهند؛
- نسبت به آشنایی با زندگی و رفتار و اخلاق ایشان ابراز علاقه کنند؛
- در مورد توانایی علمی و دانش امام محمدباقر(ع) توضیح دهند؛
- در مورد زندگی و اخلاق و رفتار ایشان تحقیق کنند؛
- برداشت خود را از داستان بیان کنند؛
- سایر فعالیت‌های طراحی شده توسط شما را انجام دهند.

فعالیت‌های مرتبط با اهداف خاص درس در ارتباط با هر یک از حوزه‌های فرایند یاددهی - یادگیری، در جدول هدف - فعالیت این درس آمده است.

برای ارزش‌یابی دقیق‌تر به اهداف و انتظارات درس که در جدول راهنمای زیر آمده است دقت فرمایید. فعالیت‌های مرتبط با اهداف خاص درس در ارتباط با هر یک از حوزه‌های فرایند یاددهی - یادگیری، در جدول هدف - فعالیت این درس آمده است. برای ارزش‌یابی دقیق‌تر به اهداف و انتظارات درس که در جدول راهنمای زیر آمده است دقت فرمایید.

اهداف: دانش‌آموز...	طبقات و حوزه‌های فرایند یاددهی - یادگیری	درک مفاهیم	کسب مهارت‌ها	به کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها
- نمونه‌هایی از زندگی و شخصیت امام محمدباقر علیه‌السلام را بداند.	- در مورد شخصیت و زندگی امام محمد باقر(ع) توضیحاتی می‌دهد.	*			
	- در مورد توانایی علمی و دانش امام محمدباقر(ع) توضیحاتی می‌دهد.	*			
- نسبت به امام محمد باقر علیه‌السلام علاقه نشان دهد.	- نسبت به آشنایی با زندگی و رفتار و اخلاق ایشان علاقه نشان می‌دهد.				*
	- در مورد زندگی و اخلاق و رفتار ایشان تحقیق می‌کند.			*	

درس بیست و چهارم: عیادت

● توضیح درس

ائمه‌ی معصومین علیهم‌السلام همواره راهنمای زندگی و معاشرت برای مؤمنان به شمار می‌روند. داستان عیادت نیز همانند درس گذشته، نشان‌گر راهنمایی‌های عملی حضرت امام جعفر صادق (ع) به مسلمانان است. این درس نیز ضمن آشنا کردن دانش‌آموزان با امام صادق علیه‌السلام، درباره‌ی یکی دیگر از اخلاق خوب و زیبای مسلمانان گفت‌وگو می‌کند.

● اهداف درس

- ۱- آشنایی با زندگی و شخصیت امام جعفر صادق علیه‌السلام
- ۲- احساس علاقه و احترام نسبت به امام جعفر صادق علیه‌السلام
- ۳- تلاش برای بهره‌گیری از رفتار امام صادق (ع) در زندگی روزمره

● انتظارات درس

- دانش‌آموز با یادگیری این درس:
- ۱- از داستان نتیجه‌گیری می‌کند.
 - ۲- موقعیت‌هایی را که در آن باید آداب عیادت رعایت شود، بیان می‌کند.
 - ۳- کارهایی را که می‌توان برای خشنودی بیماران انجام داد، نام می‌برد.
 - ۴- برای کمک به دوستان بیمار خود و خوشحال کردن آن‌ها پیشنهادهایی می‌دهد.

● مفاهیم کلیدی

امام جعفر صادق علیه‌السلام
آداب عیادت از مریض

● مراحل تدریس (ایجاد فرصت‌هایی برای یادگیری)

پیشنهادهایی برای شروع مناسب

همانند درس پیشین...

- با توجه به ساختار داستانی این درس، بهترین شیوه برای شروع درس، ایجاد اشتیاق نسبت به شنیدن داستان است.
- اگر امکان این را داشته باشید که باز هم برای ایجاد اشتیاق نسبت به شنیدن داستان و درک مفاهیم آن از قصه‌ی دیواری استفاده کنید بسیار مناسب است.

- مناسب است این درس زمانی تدریس شود که یکی از دانش‌آموزان و یا معلمان مدرسه به مدرسه نیامده است. (و احتمالاً بیمار شده است)
- پیشنهادهایی برای انتخاب راهبردهای تدریس
- می‌توانید از شیوه‌ی قصه‌گویی و یا شیوه‌ی کارگروهی برای قضاوت درباره‌ی رفتار شخصیت‌های اصلی داستان بهره بگیرید.
- می‌توانید در صورت امکان، بچه‌ها را برای عیادت از بیماران یکی از بیمارستان‌ها و یا یکی از دوستان خود، به خانه‌ی او ببرید.



تذکر

✓ هر چند این درس علاوه بر بحث در خصوص شخصیت امام صادق علیه‌السلام در مورد عیادت از بیمار که یکی از آداب اسلامی است نیز تأکید می‌کند، اما هدف اصلی آن معرفی امام ششم است و البته مانند سایر درس‌های مربوط به معرفی امامان و پیشوایان بر جنبه‌های رفتاری و نقش الگویی ائمه علیهم‌السلام تأکید دارد.

● «حالا برایم بگو» و «اکنون می‌توانی»

با توجه به موضوع داستان و ضرورت الگوگرفتن دانش‌آموزان از زندگی و شخصیت امامان معصوم علیهم‌السلام، سؤال این بخش، دانش‌آموزان را برای تثبیت مفهوم یاری می‌کند.

● کتاب کار

در صفحه‌ی ۴۷ کتاب کار فعالیتی با عنوان «دوست ما» وجود دارد. طی این فعالیت، دانش‌آموزان در موقعیتی فرضی قرار می‌گیرند که باید به آن فکر کرده و پاسخ مناسب بدهند. پاسخ به این سؤال، در واقع دانش‌آموزان را به سمت بهره‌گیری از سیره‌ی عملی امامان معصوم در زندگی خود فرا می‌خواند.

● ارزش‌یابی

برای ارزش‌یابی این درس، باید به تمام فعالیت‌های فردی و گروهی دانش‌آموزان (شامل فعالیت‌های کلاسی و کار در منزل، کار بر روی کتاب کار، بیان احساس و ...) از ابتدا تا انتهای تدریس توجه کنید. به طور کلی، آن چه دانش‌آموزان، مطابق با اهداف درس می‌توانند انجام دهند و به شما در ارزش‌یابی آموخته‌های ایشان و تکمیل جدول ارزش‌یابی دانش‌آموزان کمک می‌کند، عبارت است از توانایی آن‌ها در:

- نتیجه‌گیری از داستان؛
- بیان موقعیت‌هایی که در آن باید آداب عیادت را رعایت کرد؛
- بیان کارهایی که می‌توان برای خشنودی بیماران انجام داد؛

– ارائه‌ی پیشنهادهایی برای کمک به دوستان بیمار خود و خوشحال کردن آن‌ها ؛
 – انجام سایر فعالیت‌هایی که توسط شما طراحی شده است.

اهداف: دانش آموز...	طبقات و حوزه‌های فرایند یاددهی – یادگیری	درک مفاهیم	کسب مهارت‌ها	به کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	تحلیل نقدانه و سازماندهی ایده‌ها
– نمونه‌هایی از زندگی و شخصیت امام جعفر صادق علیه السلام را بداند.	– موقعیت‌هایی که در آن باید آداب عبادت را رعایت نمود، بیان می‌کند.			*	
	– کارهایی را که می‌توان برای خشنودی بیماران انجام داد، نام می‌برد.			*	
– نسبت به آشنایی بیش‌تر با امام جعفر صادق علیه السلام علاقه نشان دهد.	– برای کمک به دوستان بیمار خود و خوشحال کردن آن‌ها پیشنهادهایی می‌دهد.			*	

درس بیست و پنجم: میزبان مهربان

• توضیح درس

امامان بزرگوار، الگوی رفتار نیک و نمونه‌ی اعلا‌ی حسن خلق و گشاده‌رویی هستند. داستان «میزبان مهربان» بیانگر قطعه‌ای کوچک از زندگی امام جعفر صادق (ع) و برخورد صمیمانه و سرشار از ادب و احترام ایشان نسبت به میهمان است. امام صادق (ع) الگوی رفتار مسلمان متعهد و بهترین نمونه برای اطاعت از فرامین خدا و رسول اوست. این درس ضمن معرفی حضرت امام صادق علیه‌السلام و یکی از ویژگی‌های رفتاری ایشان، در خصوص یکی از خلیقات خوب و زیبای مسلمانان گفت‌وگو می‌کند.

• اهداف درس

- ۱- آشنایی با زندگی و شخصیت امام جعفر صادق علیه‌السلام
- ۲- احساس علاقه و احترام نسبت به امام جعفر صادق علیه‌السلام
- ۳- تلاش برای آشنایی بیش‌تر با امام جعفر صادق علیه‌السلام

• انتظارات درس

- دانش‌آموز با یادگیری این درس:
- ۱- در مورد اخلاق و رفتار امام جعفر صادق (ع) توضیحاتی می‌دهد.
 - ۲- نسبت به آشنایی بیش‌تر با زندگی و رفتار و اخلاق ایشان علاقه نشان می‌دهد.
 - ۳- در مورد زندگی و اخلاق و رفتار ایشان تحقیق می‌کند.
 - ۴- برداشت خود را از داستان بیان می‌کند.
 - ۵- آدابی را که به هنگام پذیرایی از مهمان باید رعایت شود، بیان می‌کند.
 - ۶- در قالب یک نمایش، آداب پذیرایی از مهمان را تمرین می‌کند.

• مفهوم کلیدی

رفتار نیک با میهمان

• مراحل تدریس (ایجاد فرصت‌هایی برای یادگیری)

پیشنهادهایی برای شروع مناسب

در این درس نیز ...



○ با توجه به ساختار داستانی درس، بهترین شیوه برای شروع، ایجاد اشتیاق نسبت به شنیدن داستان است.

پیشنهادهایی برای انتخاب راهبردهای تدریس

○ می‌توانید به بهانه‌ی دعوت از یکی از اولیای دانش‌آموزان یا یک معلم پرسابقه (مثلاً یکی از معلمان دوره‌ی دانش‌آموزی خودتان) یا یک نویسنده و یا ... میهمانی کوچکی در کلاس ترتیب داده و آداب برخورد با میهمان را به گونه‌ای عملی به بچه‌ها آموزش دهید.

○ همانند درس پیشین، از شیوه‌های قصه‌گویی و یا شیوه‌ی کار گروهی برای قضاوت درباره‌ی رفتار شخصیت‌های اصلی داستان بهره بگیرید.

○ با اتخاذ روشی مناسب، از تجربیات دانش‌آموزان در مورد پذیرایی از مهمان و یا آداب و رسوم خاص رایج در خانواده‌ی ایشان در این زمینه، استفاده کنید.

● «حالا برایم بگو» و «اکنون می‌توانی»

در انتهای درس و در بخش «حالا برایم بگو» از دانش‌آموزان خواسته شده است تا آداب و مراسم پذیرایی از مهمان را در شهر یا روستای خود بیان کنند. این امر می‌تواند به تعمیق مفهوم مورد نظر درس کمک کند.

● کتاب کار

در صفحه‌ی ۴۸ کتاب کار، فعالیتی با عنوان «نمایش میهمانی» وجود دارد که طی آن، دانش‌آموزان آداب و مراسم پذیرایی از میهمان را به صورت یک نمایش تمرین می‌کنند.

● ارزش‌یابی

برای ارزش‌یابی این درس باید به تمام فعالیت‌های فردی و گروهی دانش‌آموزان (شامل فعالیت‌های کلاسی و کار در منزل، کار بر روی کتاب کار، بیان احساس، خلاقیت و ابتکار و ...)، از ابتدا تا انتهای تدریس توجه کنید.

به طور کلی، آنچه دانش‌آموزان، مطابق با اهداف درس می‌توانند انجام دهند و به شما در ارزش‌یابی آموخته‌های ایشان و تکمیل جدول ارزش‌یابی دانش‌آموزان کمک می‌کند، عبارتست از این که بتوانند:

- در مورد اخلاق و رفتار امام جعفر صادق (ع) توضیحاتی بدهند؛
- نسبت به آشنایی بیش‌تر با زندگی و رفتار و اخلاق آن حضرت ابراز علاقه کنند؛
- در مورد زندگی و اخلاق و رفتار ایشان تحقیق کنند؛
- برداشت خود را از داستان بیان کنند؛

– آن چه را که در پذیرایی از مهمان باید رعایت کرد بیان کنند ؛
 – سایر فعالیت‌های طراحی شده (متناسب با اهداف درس) توسط شما را انجام دهند.

تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها	به‌کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	کسب مهارت‌ها	درک مفاهیم	طبقات و حوزه‌های فرایند یاددهی – یادگیری فعالیت‌ها: دانش آموز.....	اهداف: دانش آموز...
			*	– در مورد اخلاق و رفتار امام صادق (ع) توضیحاتی می‌دهد.	– نمونه‌هایی از زندگی و رفتار امام صادق علیه‌السلام را بداند.
	*			– در مورد زندگی و اخلاق و رفتار ایشان تحقیق می‌کند.	– علاقه و احترام خود را نسبت به امام جعفر صادق علیه‌السلام نشان دهد.